Lietas Nr. A420375113
Lietas arhīva Nr. A42-01055-14/14

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2014.gada 25.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Līga Hāzenfuse,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ pieteikuma par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 22.aprīļa lēmuma Nr.11-8/3868 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. D/ (turpmāk arī – pieteicēja) 2011.gada 18.februārī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (turpmāk – VSAA vai atbildētāja) iesniedza iesniegumu, kurā lūdza piešķirt vecuma pensiju no 2011.gada 15.februāra (*lietas 14. – 15.lapa*).

Ar VSAA Tukuma reģionālās nodaļas 2011.gada 3.marta lēmumu Nr.2484 (*lietas 16.lapa*) un lēmumu Nr.2485 (*lietas 17.lapa*) nolemts piešķirt /pers. D/ vecuma pensiju Ls 49,50 apmērā no 2011.gada 15.februāra līdz turpmākam un piemaksu pie valsts pensijas par apdrošināšanas stāžu līdz 1995.gada 31.decembrim 12 gadiem Ls 8,40 apmērā no 2011.gada 15.februāra līdz turpmākam.

2012.gada 27.augustā VSAA Tukuma reģionālā nodaļa pieteicējai nosūtīja paziņojumu Nr.31.2.-9.2/2280510 (*lietas 18.lapa*), kurā lūgts pieteicēju iesniegt VSAA izziņu, kurā būtu norādīts, par kādiem laika periodiem pieteicējai piešķirta Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensija.

Ar VSAA Tukuma reģionālās nodaļas 2013.gada 5.marta lēmumu Nr.13/586202 (*lietas 19.lapa*) nolemts pārtraukt vecuma pensijas izmaksu no 2013.gada 1.aprīļa sakarā ar to, ka apdrošināšanas stāžs ir mazāks par desmit gadiem, kas nepieciešams, lai būtu tiesības saņemt vecuma pensiju.

Ar VSAA Tukuma reģionālās nodaļas 2013.gada 5.marta lēmumu Nr.15/586212 (*lietas 20.lapa*) nolemts pārtraukt piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu no 2013.gada 1.aprīļa sakarā ar to, ka pieteicējai nav tiesību saņemt vecuma pensiju.

Ar VSAA 2013.gada 22.aprīļa lēmumu Nr.11-8/3868 (turpmāk – Lēmums) (*lietas 21. – 22.lapa*) nolemts:

1) atcelt VSAA Tukuma reģionālās nodaļas 2011.gada 3.marta lēmumu Nr.2484 un lēmumu Nr.2485;

2) atcelt VSAA Tukuma reģionālās nodaļas 2013.gada 5.marta lēmumu Nr.13/586202 un 2013.gada 5.marta lēmumu Nr.15/586212;

3) piedzīt no /pers. D/ nepamatoti par laika posmu no 2011.gada 15.februāra līdz 2012.gada 30.novembrim saņemto vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas kopējo summu Ls 1244,85.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[1.1] Saņemot informāciju no Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas par Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensiju saņēmējiem, tika konstatēts, ka /pers. D/ ir Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensijas saņēmēja. Līdz ar to VSAA Tukuma reģionālā nodaļa 2012.gada 27.augustā pieprasīja /pers. D/ iesniegt izziņu, kurā būtu norādīti tie laika periodi, par kuriem viņai ir piešķirta Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensija.

Pieteicēja 2012.gada 20.novembrī iesniedza Krievijas Federācijas Sociālās nodrošināšanas nodaļas 2012.gada 15.novembra izziņu Nr.3616 (*lietas 28.lapa*), kurā norādīts, ka /pers. D/Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensija ir piešķirta, ņemot vērā laika periodu no 1968.gada 1.septembra līdz 1988.gada 31.decembrim.

Ņemot vērā minēto informāciju un pamatojoties uz likuma „Par valsts pensijām" 42.[1] punktu, VSAA Tukuma reģionālā nodaļa pieņēma 2013.gada 5.marta lēmumu Nr.13/586202, ar kuru nolemts pārtraukt vecuma pensijas izmaksu no 2013.gada 1.aprīļa sakarā ar to, ka apdrošināšanas stāžs ir mazāks par desmit gadiem, kas nepieciešams, lai būtu tiesības saņemt vecuma pensiju, un 2013.gada 5.marta lēmumu Nr.15/586212, ar kuru nolemts pārtraukt piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu no 2013.gada 1.aprīļa sakarā ar to, ka pieteicējai nav tiesību saņemt vecuma pensiju.

[1.2] Lēmumā konstatēts, ka /pers. D/, 2011.gada 18.februārī pieprasot Latvijas Republikas vecuma pensiju, nav informējusi VSAA par būtisku faktu, proti, par to, ka /pers. D/ saņem Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensiju.

Ja VSAA šis fakts būtu bijis zināms, tad VSAA Tukuma reģionālā nodaļa 2011.gada 3.martā nebūtu pieņēmusi lēmumu Nr.2484 (par vecuma pensijas piešķiršanu) un lēmumu Nr.2485 (par piemaksas pie vecuma pensijas piešķiršanu).

Tādējādi minētie lēmumi uzskatāmi par labvēlīgiem prettiesiskiem (pieteicēja šādus lēmumus panākusi ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu), kurus var atcelt saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 4.punktu.

Vienlaicīgi Lēmumā norādīts, ka, tā kā /pers. D/ vecuma pensijas piešķiršanu un piemaksu pie vecuma pensijas piešķiršanu ir panākusi ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, tad viņai ir jāatmaksā par laika periodu no 2011.gada 15.februāra līdz 2012.gada 30.novembrim saņemtā vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas summa Ls 1244,85 apmērā.

[2] 2013.gada 21.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts /pers. D/ pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] VSAA nepareizi interpretē likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 2.^{2} un 42.^{1} punkta jēdzienu „citas valsts pensija" un nepamatoti piemēro minētās normas pieteicējas lietā.

Likumā „Par valsts pensiju" nav noteikts jēdziens „citas valsts pensija", proti, jēdziens „valsts pensija" un „izdienas pensija" būtiski atšķiras.

Pieteicējai ir piešķirta militāra pensija, kuras izmaksu regulē Krievijas Federācijas 1993.gada 12.februāra likums „Par pensiju nodrošināšanu personām, kuras bijušas karadienestā vai dienējušas iekšlietu iestādēs, un šo personu ģimenēm" (turpmāk – Militāro pensiju likums).

Saskaņā ar Krievijas normatīvajiem aktiem Krievijas militārā pensija ir izdienas pensija, nevis valsts pensija. Pieteicējas ieskatā likumā „Par valsts pensijām" nav sastopamas pazīmes, ka likumdevējs jēdzienā „citas valsts pensija" gribēja iekļaut ne tikai ārvalstu valsts pensijas, bet arī ārvalstu izdienas pensijas.

[2.2] Pieteicēja nenoliedz, ka pensijas piešķiršanas brīdī nav informējusi VSAA par Krievijas Federācijas militārās pensijas saņemšanu, taču neuzskata, ka apzināti sniedza nepatiesas ziņas.

Aizpildot piedāvāto veidlapu VSAA, nav skaidrs, ka tur runa bija par citas valsts izdienas pensiju, savukārt jaunā veidlapa ir noformēta jau savādāk.

[2.3] Iesniedzot pieteikumu pensijas piešķiršanai, pieteicēja iesniedza arī darba grāmatiņu, no kuras varēja secināt, ka pieteicēja ir Krievijas Federācijas militārās pensijas saņēmēja. Tādējādi šī informācija bija VSAA rīcībā jau no paša sākuma, kuru VSAA darbiniekam vajadzēja pārbaudīt.

[2.4] Vienīgais periods pieteicējas apdrošināšanas stāžā, kas ņemts vērā pensijas piešķiršanai, ir pieteicējas bērna audzināšanas laiks. Pieteicēja norāda, ka viņas pensijas lietā nav neviena dokumenta, kuru iesniegusi viņa pati, lai apstiprinātu minēto darbam pielīdzināto periodu. Tādējādi ideja iekļaut strīdīgo periodu, kas sakrīt ar darba grāmatiņā atzīmēto militāro dienesta periodu, pieteicējas apdrošināšanas stāžā, pieder VSAA darbiniekam.

[2.5] VSAA nedrīkstēja pieņemt pieteicējai nelabvēlīgāku lēmumu, tādējādi Lēmums daļā par naudas piedzīšanu ir pretrunā Administratīvā procesa likuma 10.pantam un 81.panta trešajai daļai.

[2.6] Pieteicējas ieskatā likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1} punktu nedrīkst interpretēt sašaurināti, jāņem vērā arī vispārēja rakstura Latvijai saistošo starptautisko konvenciju nosacījumi, kas aizsargā indivīda ekonomiskās tiesības.

[2.7] Pieteicēja uzskata, ka ir pārkāpts Latvijas Republikas Satversmes 1., 91., 105. un 109. pants.

[3] 2013.gada 19.jūnijā saņemtajos atbildētājas rakstveida paskaidrojumos VSAA pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

[4] 2014.gada 16.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts /pers. D/ paskaidrojums, kurā norādīts, ka VSAA jau 2006.gadā bija zināms, ka pieteicēja saņem Krievijas Federācijas militāro pensiju.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.^{1} panta pirmo daļu Administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Minētā panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa lietu mutvārdu procesā tiesas sēdē izskata, ja pirmās instances tiesai to lūdzis pieteicējs, trešā persona vai šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts, kā arī atbildētājs – privātpersona lietās par publisko tiesību līgumiem.

Pieteikumā ietverts lūgums lietu izskatīt rakstveida procesā (*lietas 9.lapa*). Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka lietā esošie dokumenti ir pietiekami, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.^{1} panta pirmajai un ceturtajai daļai lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 81.panta trešajai daļai lēmums par apstrīdēto administratīvo aktu (administratīvais akts) nedrīkst būt iesniedzēja interesēm nelabvēlīgāks nekā apstrīdētais administratīvais akts, izņemot gadījumu, kad augstāka iestāde konstatē, ka ir pārkāptas obligātās materiālo tiesību normas vai pārkāptas tādas procesuālo tiesību normas, kas aizsargā sabiedrības intereses. Šī tiesību norma formulē *reformatio in peius*. Savukārt panta piektā daļa paredz, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā.

Tātad augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā, ja tā apstrīdēta kopumā vai daļā, kas tieši saistīta ar neapstrīdēto daļu. Lēmums par apstrīdēto administratīvo aktu drīkst būt interesēm nelabvēlīgāks nekā apstrīdētais administratīvais akts, ja augstāka iestāde konstatē, ka ir pārkāptas obligātās materiālo tiesību normas vai pārkāptas tādas procesuālo tiesību normas, kas aizsargā sabiedrības intereses.

[8] Izskatāmajā lietā ar VSAA Tukuma reģionālās nodaļas 2013.gada 5.marta lēmumiem nolemts pārtraukt vecuma pensijas izmaksu no 2013.gada 1.aprīļa un pārtraukt piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu no 2013.gada 1.aprīļa sakarā ar to, ka pieteicējas apdrošināšanas stāžs ir mazāks par desmit gadiem, kas nepieciešams, lai būtu tiesības saņemt vecuma pensiju.

Nepiekrītot šiem secinājumiem, pieteicēja lēmumus apstrīdēja. Līdz ar to VSAA, izskatot lietu vēlreiz pēc būtības, bija jāvērtē, kāpēc sākotnēji kļūdaini tika uzskatīts, ka pieteicējai ir pietiekošs apdrošināšanas stāžs, lai rastos tiesības uz vecuma pensiju un piemaksu pie vecuma pensijas.

Vienlaicīgi no Lēmuma ir secināms, ka VSAA pieņēma pieteicējas interesēm nelabvēlīgāku lēmumu, nekā VSAA Tukuma reģionālā nodaļa, jo konstatēja, ka pieteicēja sniegusi nepatiesas ziņas. Norādīts, ka, ja šāda informācija sākotnēji būtu bijusi VSAA Tukuma reģionālās nodaļas rīcībā, tad nodaļa nebūtu pieņēmusi lēmumu par vecuma pensijas piešķiršanu. Tātad VSAA konstatējusi, ka, pieņemot 2013.gada 5.marta lēmumus, ir pārkāptas obligātās materiālo tiesību normas, kas aizsargā sabiedrības intereses nepamatoti apdrošināšanas stāžā ieskaitīt periodu, par kuru jau tiek saņemta pensija. Līdz ar to arī secināms, ka VSAA šādos apstākļos bija tiesības saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81.panta trešo daļu pieņemt pieteicējas interesēm nelabvēlīgāku lēmumu.

Tādējādi tiesai turpmāk jānoskaidro, vai VSAA pamatoti secinājis, ka pieteicējai nav pietiekošs apdrošināšanas stāžs, lai rastos tiesības saņemt Latvijas vecuma pensiju, vai šādas tiesības pieteicēja ieguvusi, sniedzot nepatiesas ziņas, līdz ar to, vai pamatoti un tiesiski ir uzlikts par pienākumu atmaksāt nepamatoti izmaksāto vecuma pensiju un piemaksu pie pensijas.

[9] Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 2.^{2} punktu, nosakot tiesības uz valsts pensiju, neņem vērā līdz 1990.gada

31.decembrim uzkrātos apdrošināšanas periodus, ja tie ir ņemti vērā, piešķirot citas valsts pensiju. Tiesību norma ir spēkā kopš 2008.gada 1.jūlija.

Laikā no 2002.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 30.jūnijam ierobežojums valsts pensijas aprēķinā iekļaujamajam apdrošināšanas (darba) periodam bija noteikts tikai attiecībā uz virsdienestu PSRS Bruņotajos spēkos. Proti, likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 1.punkta 2.apakšpunkts noteica, ka līdz 1990.gada 31.decembrim Latvijas pilsoņiem darbam pielīdzinātais periods ir arī virsdienests PSRS Bruņotajos spēkos, ja viņiem sakarā ar darbību Latvijas interesēs atņemta dienesta pakāpe vai viņi iesaukti aktīvajā militārajā dienestā pēc obligātā karadienesta vai pēc civilās augstskolas beigšanas, ja nesaņem citas valsts pensiju, kuras apmēra noteikšanā ir ņemts vērā šis dienesta periods. Minētā tiesību norma bija spēkā, kad pieteicējam piešķīra valsts pensiju.

Tādējādi vispārīgi likuma „Par valsts pensijām" tiesiskais regulējums jau iepriekš noteica ierobežojumu saņemt valsts pensiju, ja par to pašu periodu persona jau saņem citas valsts piešķirtu pensiju.

[10] Attiecībā uz pieteicējas argumentu, ka viņai ir piešķirta Krievijas militārā pensija, kas nav valsts pensija, tiesa norāda turpmāk minēto.

Militāro pensiju likuma 10.pants noteic, ka šīs Krievijas Federācijas izdienas pensijas tiek izmaksātas no federālā budžeta, līdz ar to tās ir uzskatāmas par valsts pensiju. Turklāt Latvijā ar jēdzienu „valsts pensija" tiek apzīmēta arī „izdienas pensija". Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka izdienas pensija un vecuma pensija kā valsts sociālās drošības sistēmas izmaksas no valsts budžeta līdzekļiem abas ir valsts pensijas (*sk.Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 29.decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-1090/2011 12.punktu*). Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka likuma„Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.[1] punktā minētais jēdziens „citas valsts pensija"neattiektos uz citas valsts piešķirtajām izdienas pensijām.

[11] Saskaņā ar Vienošanās, kas ir spēkā no 1995. gada 27. februāra, 1. un 2.pantu Vienošanās mērķis ir nodrošināt Krievijas Federācijas militārpersonu (militāro pensionāru) un viņu ģimenes locekļu, kuri pastāvīgi dzīvo un kuriem būtu tiesības dzīvot Latvijas Republikas teritorijā, sociālo aizsardzību. Vienošanās III sadaļa reglamentē pensiju nodrošināšanu.

Ņemot vērā, ka Vienošanās atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas starptautiskajiem līgumiem" 2.pantam ir starptautisks līgums, Vienošanās interpretēšanā izmantojama 1969.gada Vīnes konvencija par starptautisko līgumu tiesībām (turpmāk – Vīnes konvencija). Vīnes konvencijas 31.pants noteic interpretācijas vispārīgos noteikumus. Saskaņā ar Vīnes konvencijas 31.panta 1.punktu līgums ir interpretējams godprātīgi saskaņā ar parasto nozīmi, kāda piešķirama terminiem līguma kontekstā un atbilstoši tā objektam un mērķim. Tādējādi VSAA bija tiesisks pamats atsaukties uz Vienošanās.

Atbilstoši Vienošanās 1. un 2.pantam Vienošanās mērķis ir nodrošināt Krievijas Federācijas militārpersonu (militāro pensionāru) un viņu ģimenes locekļu, kuri pastāvīgi dzīvo un kuriem būtu tiesības dzīvot Latvijas Republikas teritorijā, sociālo aizsardzību. Vienošanās III sadaļa reglamentē pensiju nodrošināšanu. No Vienošanās 7.panta secināms, ka primāri visus jautājumus, kas saistīti ar militāro pensionāru pensijām un pabalstiem (pensiju un pabalstu noteikšana, pārrēķināšana un izmaksa) risina Krievijas Federācijas iestādes (Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrija un citi kompetenti orgāni), sadarbojoties ar Latvijas Republikas kompetentajām iestādēm (orgāniem). Atbilstoši Vienošanās 9.pantam Latvijas Republika, ja tā uzskata par nepieciešamu, ir tiesīga piešķirt Krievijas Federācijas militārpersonai arī Latvijas Republikas valsts pensiju. No Vienošanās 9.panta otrā teikuma izriet, ka gadījumos, kad persona saņem pensiju no abām valstīm, Krievijas Federācijai ir pienākums apturēt pensijas, kas militārpersonai piešķirta pirms Latvijas pensijas piešķiršanas, izmaksu uz laiku, kamēr persona saņem Latvijas pensiju.

Tātad minētā tiesību norma satur nosacījumu, kādam pastāvot, Latvijas Republika var izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu, proti, nosacījumu, ka Latvijas Republikas vecuma pensija bijušajai militārpersonai tiek piešķirta tikai gadījumā, ja Krievijas Federācija aptur pensijas izmaksu.

[12] Lietā nav strīda, ka pieteicēja saņem Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensiju par laika periodu no 1968.gada 1.septembra līdz 1988.gada 31.decembrim.

Piešķirot Latvijas Republikas vecuma pensiju, vecuma pensijas apmēra aprēķinā ņemts vērā pieteicējas izdienas periods no 1974.gada 1.marta līdz 1982.gada 28.februārim. Līdz ar to secināms, ka pieteicēja par izdienas periodu no 1974.gada 1.marta līdz 1982.gada 28.februārim vienlaicīgi saņēma divu valstu pensijas, un nonākusi situācijā, kas ir pretrunā Vienošanās 9.pantam un likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 2.[2] punktam.

[13] Lai novērstu situācijas, kad Latvijas pensija ir piešķirta par to pašu apdrošināšanas periodu, par kuru pensiju piešķīrusi cita valsts, likumdevējs ir papildinājis likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumus ar 42.[1] punktu, kurā ir noteikts – ja personai ir piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot vai pārrēķinot Latvijas pensiju, Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot, ja regulā Nr.883/2004 vai Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi. Tādējādi minētais tiesiskais regulējums nepārprotami noteic, ka personai nav tiesiska pamata par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu saņemt gan Latvijas, gan citas valsts pensiju.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tiesības uz pensijas izmaksu uzskatāmas par īpašumu Satversmes 105.panta izpratnē. Tomēr, vērtējot kādas tiesību normas atbilstību minētajam pantam, vienlaikus ir atzīstams, ka pieteikuma iesniedzēja tiesības un tiesiskās intereses nevar tikt aizsargātas tādā pašā mērā, kā tas būtu gadījumā, ja ierobežotas būtu īpašuma tiesības to „klasiskajā" izpratnē (*sk. Satversmes tiesas 2007.gada 8.jūnija sprieduma lietā Nr.2007-01-01 20.un 21.punktu*).

Satversmes tiesa ir arī atzinusi, ka attiecībā uz īpašuma tiesībām sociālo tiesību jomā valstij ir piešķirama plaša rīcības brīvība, jo arī Satversmes 105.pantā noteiktās tiesības vēl negarantē noteiktu pensijas apmēru un tās var ierobežot. Satversmes 109.pantā garantētās tiesības var ierobežot, ja ierobežojums ir noteikts ar likumu, ir attaisnots ar leģitīmu mērķi un atbilst samērīguma principam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2007.gada 9.oktobra sprieduma lietā Nr.2007-04-03 26.punktu*).

Izskatāmajā gadījumā pieteicējai vairs netiek veikta Latvijas pensijas izmaksa, jo pensijas pārskatīšanas rezultātā konstatēts, ka ir nepietiekams apdrošināšanas stāžs Latvijas pensijas saņemšanai. Tomēr nav konstatējams, ka pieteicējai vispār tiktu liegts sociālā nodrošinājuma sistēmas atbalsts. Lietā esošie materiāli apstiprina, ka pieteicējai pensiju maksā Krievijas Federācija. Tādējādi secināms, ka pieteicējai tiek sniegts sociālais nodrošinājums, kas ir ņemams vērā, lemjot par citu – Latvijas Republikas sociālā nodrošinājuma līdzekļu piešķiršanu vai izmaksu.

Līdz ar to VSAA pamatoti pieteicējas dienesta periodus no 1968.gada 1.septembra līdz 1988.gada 31.decembrim izslēdza no apdrošināšanas stāža un pārtrauca vecuma pensijas izmaksu.

[14] Attiecībā uz Lēmumā secināto, ka pieteicēja sev labvēlīgu administratīvo aktu panākusi ar nepatiesu ziņu sniegšanu, tiesa norāda turpmāk minēto.

Iesniegumu vecuma pensijas piešķiršanai /pers. D/ VSAA nodaļā iesniegusi 2011.gada 18.februārī *(lietas 14. – 15.lapa)*. Iesniegumā ir sadaļa „pensija vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts pēc cita pamatojuma". Tajā ir piedāvāts atzīmēt, vai jau ir saņemta pensija vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts, ja saņemts, ir jānorāda, *kurā valstī saņem* vai arī jānorāda cita institūcija, kura minēto pensiju vai pabalstu piešķīrusi. Līdz ar to

nav pamatots pieteicējas arguments, ka no iesnieguma veidlapas nav saprotams, ka ir norādāma arī citas valsts izdienas pensija.

Ņemot vērā minēto, nav šaubu, ka pieteicēja zināja, ka viņai bija pienākums iesniegumā pensijas piešķiršanai informēt VSAA par saņemto Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensiju, un /pers. D/ lēmumu par vecuma pensijas piešķiršanu un lēmumu par piemaksas pie vecuma pensijas piešķiršanas ir panākusi ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu. Pamatojoties uz šī sprieduma [9] – [12] punktu, secināms, ka /pers. D/ 2013.gada 5.martā tika izdoti labvēlīgi prettiesiski administratīvie akti.

[15] Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 4.punktā noteikts, ka adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja adresāts attiecīgā administratīvā akta izdošanu panācis ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, kukuļošanu, spaidiem, draudiem vai citām prettiesiskām darbībām. Šādā gadījumā iestāde izvērtē adresāta veikto darbību prettiesiskumu un atceļ šo administratīvo aktu ar tā izdošanas dienu. Adresāta pienākums ir atlīdzināt attiecīgajam publisko tiesību subjektam to, ko šis adresāts no publisko tiesību subjekta ieguvis, pamatojoties uz administratīvo aktu.

No likuma „Par valsts pensijām" izriet, ka pensionāra vainas dēļ pārmaksātās summas tiek ieturētas.

Minētā likuma 36.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka ieturējumus no valsts pensijas izdara, pamatojoties uz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļas amatpersonas lēmumu, lai piedzītu tās pensijas summas, kas pensionāram pārmaksātas viņa vainas dēļ. Šajā gadījumā ik mēnesi ieturami 10 procenti no izmaksājamās pensijas.

Tā kā /pers. D/ vecuma pensijas piešķiršanu un piemaksu pie vecuma pensijas panākusi ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, tad viņai pamatoti noteikts pienākums atmaksāt par laika periodu no 2011.gada 15.februāra līdz 2012.gada 30.novembrim saņemto vecuma pensiju un piemaksas pie vecuma pensijas 1771,26 *euro* (Ls 1244,85) apmērā.

[16] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka Lēmums ir tiesisks administratīvs akts un tā atcelšanai nav pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 22.aprīļa lēmuma Nr.11-8/3868 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L.Hāzenfuse